

- **ΚΕΦ. 28:** Aesopi nostri Licinus servus tibi notus Roma Athenas fugit. Is Athenis apud Patronem Epicureum paucos **menses pro libero** fuit, inde in Asiam abiit. Postea Plato quidam Sardinianus, cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset, hominem comprehendit et in custodiam Ephesi tradidit. Tu hominem investiga, quaesio, summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc.
- **ΚΕΦ. 30:** ... Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenae obiecerunt, ex qua laus **familiae**, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum. Meruisse vero stipendia in eo bello **virtutis** fuit; patre imperatore libentissime meruisse pietatis fuit; finem stipendiorum patris victoriam ac triumphum fuisse felicitatis fuit.
- **ΚΕΦ. 31:** Bello Latino T. Manlius consul nobili genere natus exercitui Romanorum praefuit. Is cum aliquando castris abiret, edixit ut omnes pugna abstinerent. Sed **paulo** post filius eius castra hostium praeterequitavit et a duce hostium his verbis proelio lacessitus est: «Congrediamur, ut singularis proelii **eventu** cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat». Tum adulescens, **viribus** suis confusus et cupiditate pugnandi permotus, iniussu consulis in certamen ruit; et fortior hoste, hasta eum transfixit et armis spoliavit.
- **ΚΕΦ. 47:** ... Etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentionem aetatis. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. Cum illa respondisset «ego, pater, cana esse malo», mendacium **illi** pater obiecit: «Non dubito quin calva esse nolis. Quid ergo non times ne istae te **calvam** faciant?»

A. Να μεταφράσετε τα παραπάνω αποσπάσματα.

B. Παρατηρήσεις:

1. α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

menses:	τη γενική πληθυντικού
summaque:	τον ίδιο τύπο στο συγκριτικό βαθμό
rem:	την αφαιρετική ενικού
nomen:	την αιτιατική πληθυντικού
patre:	τη γενική πληθυντικού
aliquod:	την αιτιατική πληθυντικού στο θηλυκό γένος
exercitui:	την αφαιρετική πληθυντικού
filius:	τη κλητική ενικού και τη δοτική πληθυντικού
istae:	τη γενική πληθυντικού του αρσενικού γένους
aetatis:	τη γενική και αφαιρετική πληθυντικού
filiam:	την αφαιρετική πληθυντικού
nobili:	τα παραθετικά του επιρρήματος

1. β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω συνεκφορές:

paucos menses:	τη δοτική πληθυντικού
eo bello:	την αιτιατική πληθυντικού
nobili genere:	τη γενική πληθυντικού
his verbis:	την ονομαστική πληθυντικού
viribus suis:	την αιτιατική ενικού
aliis sermonibus:	τη δοτική ενικού

2. α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

abiit:	το β' ενικό υποτακτικής παρατατικού και μέλλοντα
cognovisset:	το απαρέμφατο παρακειμένου
rediens:	την αφαιρετική ενικού και πληθυντικού της μετοχής ενεστώτα στο αρσενικό γένος
obiecerunt:	το γ' ενικό της υποτακτικής παρατατικού
edixit:	το β' ενικό της υποτακτικής παρατατικού της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας
abstinerent:	το β' ενικό της προστακτικής ενεστώτα και μέλλοντα
lacessitus est:	ο ίδιος τύπος στην υποτακτική
congediamur:	το γ' πληθυντικό της υποτακτικής παρατατικού και μέλλοντα
confusus:	το απαρέμφατο παρακειμένου
ruit:	τη μετοχή ενεστώτα και μέλλοντα
mallet:	το β' ενικό και πληθυντικό της οριστικής ενεστώτα
faciant:	το β' ενικό της οριστικής και προστακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή

2. β. congediamur: να γράψετε τους ονοματικούς τύπους του ρήματος

3.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων:
menses, pro libero, Asiae, familiae, virtutis, paulo, eventu, viribus, illi, calvam

3. β. «**quin calva esse nolis**»: Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης, τον τρόπο εισαγωγής της, να αιτιολογήσετε την έγκλιση, τον χρόνο εκφοράς της και τη συντακτική της λειτουργία.
4. «**Tu hominem investiga summaque diligentia vel Romam mitte**»: Να συμπτυχθεί η υπογραμμισμένη πρόταση σε μετοχή.
5. α. «**a duce hostium his verbis proelio lacessitus est**»: Να γίνει μετατροπή της παθητικής σύνταξης σε ενεργητική.
β. «**Is edixit ut omnes pugna abstinerent**»: Να μετατραπεί ο πλάγιος λόγος σε ευθύ
6. «**investiga hominem**»: Να δηλωθεί η απαγόρευση με τους τρόπους που γνωρίζετε.
7. «**fortior hoste**»: Να εκφράσετε το δεύτερο όρο σύγκρισης με άλλο τρόπο.
8. «**filius eius**», «**viribus suis**»: Να δηλωθεί η κτήση με αυτοπάθεια και η κτήση χωρίς αυτοπάθεια στις παραπάνω φράσεις.
9. «**post aliquot annos**»: Να εκφράσετε την ίδια έννοια με εμπρόθετο προσδιορισμό.
10. «**Etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit**»: Να αντικατασταθεί η εναντιωματική πρόταση με μετοχή.
11. «**cum cognovisset ex Aesopi litteris eum esse fugitivum, comprehendit hominem**»: Να αντικαταστήσετε τον cum τον ιστορικό-διηγηματικό με τον cum τον αντίστροφο και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές.
12. «**Ob quam rem**»: Να δηλωθεί το εξωτερικό αναγκαστικό αίτιο με εναλλακτικούς τρόπους εκφοράς.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Η μετάφραση δε δίδεται για λόγους οικονομίας του χώρου.

B. Παρατηρήσεις

1. α. menses: mensium
summaque: superiore
rem: re
nomen: nomina
patre: patrum (οι Συγκλητικοί)
aliquod: aliquas
exercitui: exercitibus
filius: fili / filiis
istae: istorum
aetatis: aetatum & aetatum / aetatibus
filiam: filiis & filiabus
nobili: nobiliter –nobilius –nobilissime
1. β. paucos menses: paucis mensibus
eo bello: ea bella
nobili genere: nobilium generum
his verbis: haec verba
viribus suis: vim suam
aliis sermonibus: alii sermoni
2. α. abiit: abiit / abiturus sis
cognovisset: cognovisse
rediens: redeunte / redeuntibus
obiecerunt: obiceret
edixit: edicturus, -a, -um esses
abstinerent: abstine / abstineto
lacessitus est: lacessitus sit
congrediamur: congrederentur / congressuri, -ae, -a sint
confisus: confisum, -am, -um esse confisos, -as, -a esse
ruit: ruens, -s, -s / ruiturus, -a, -um
mallet: mavis / mavultis
faciant: fis / fi

2. β. Απαρέμφατο Ενεστώτα:	congrēdi	
Απαρέμφατο Μέλλοντα:	congressurum, -am, -um esse	congressuros, -as, -a esse
Απαρέμφατο Παρακειμένων:	congressum, -am, -um esse	congressos, -as, -a esse
Απαρέμφατο Σ. Μέλλοντα:	congressum, -am, -um fore	congressos, -as, -a fore
Μετοχή Ενεστώτα:	congrēdiens, -s, -s	
Μετοχή Μέλλοντα:	congressurus, -a, -um	
Μετοχή Παρακειμένων:	congressus, -a, -um	
Γερουνδίο:	congrēdiendi, -ndo, -ndum, -ndo	
Γερουνδιακό:	congrēdiendus, -a, -um	
Σουπίνο:	congressum, -u	

3.α. menses:	αιτιατική του χρόνου στο «fuit»
pro libero:	εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει τον τρόπο ή την παραβολή, σε θέση κατηγορουμένου στο «is»
Asiae:	γενική επεξηγηματική στο «nomen»
familiae:	δοτική προσωπική χαριστική στο «constituta est»
virtutis:	γενική του χαρακτηριστικού γνωρίσματος από το «fuit»
paulo:	αφαιρετική του μέτρου ή της διαφοράς στο «post»
eventu:	αφαιρετική που δηλώνει σημείο εκκίνησης για εκτίμηση, κρίση στο «cernatur»
viribus:	αφαιρετική οργανική του μέσου από τη μετοχή «confusus»
illi:	έμμεσο αντικείμενο του ρήματος «obiecit»
calvam:	κατηγορούμενο στο αντικείμενο «te»

3.β. Δευτερεύουσα ονοματική πρόταση του *quin*, ως αντικείμενο στο *dubito*· εισάγεται με τον σύνδεσμο *quin*, εκφέρεται με υποτακτική επειδή το περιεχόμενό της εκφράζει την πρόθεση του υποκειμένου του ρήματος της κύριας· συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (*nolis*) γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*dubito*) και αναφέρεται στο παρόν-μέλλον (ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων: η πρόθεση είναι δηλ. ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή, συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση, και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της).

4. *Tu hominem investigans summa diligentia Romam mitte.*

5. α. *Dux hostium his verbis proelio laccessivit.*

β. *omnes pugna abstinete*

6. *noli investigare hominem / ne investigaveris hominem*

7. *quam hostis*

8. *filius suus / viribus eius*

9. *aliquot post annis*

10. *Super vestem earum deprehensos canos tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit*

11. *cum repente cognovit ex Aesopi litteris eum esse fugitivum, vix (vixdum, aegre) comprehenderat hominem.*

12. *per, propter quam rem.*

Επιμέλεια:

Ομάδα Λατινικών Ε.Ο. ΟΠΙΖΟΝΤΕΣ